

SPRAWIEDLIWY HANDEL

dla zaawansowanych

Kasia Szeniawska, 15 marca 2008, Białobrzegi

OD CZEGO SIĘ ZACZĘŁO?

- ★ znak certyfikacyjny FT powstał pod koniec lat 80-tych w Holandii
- ★ Max Havelaar - twórca znaku
- ★ odpowiedź na żądania meksykańskich producentów kawy, którzy w 1986 zwrócili się do organizacji rozwojowej Solidaridad, że chcą handlu zamiast pomocy – “TRADE NOT AID”
- ★ pierwszy produkt ze znakiem FT - kawa - został sprzedany w Holandii w 1991 r.

PODSTAWOWE ZASADY

- ★ **cena minimalna** (Fairtrade Minimal Price)
- ★ płaconie **dodatkowej premii** na rzecz społeczności lokalnej (Fairtrade Premium)
- ★ umowy długoterminowe
- ★ mniej pośredników
- ★ **demokratyczny** system podejmowania decyzji
- ★ ochrona praw **kobiet, dzieci** oraz wykluczenie pracy dzieci i niewolników
- ★ **bezpieczne** i godne warunki pracy
- ★ **ekologiczna** produkcja

CENA MINIMALNA I PREMIA

---

cena minimalna (Fairtrade Minimal Price) - ustala FLO

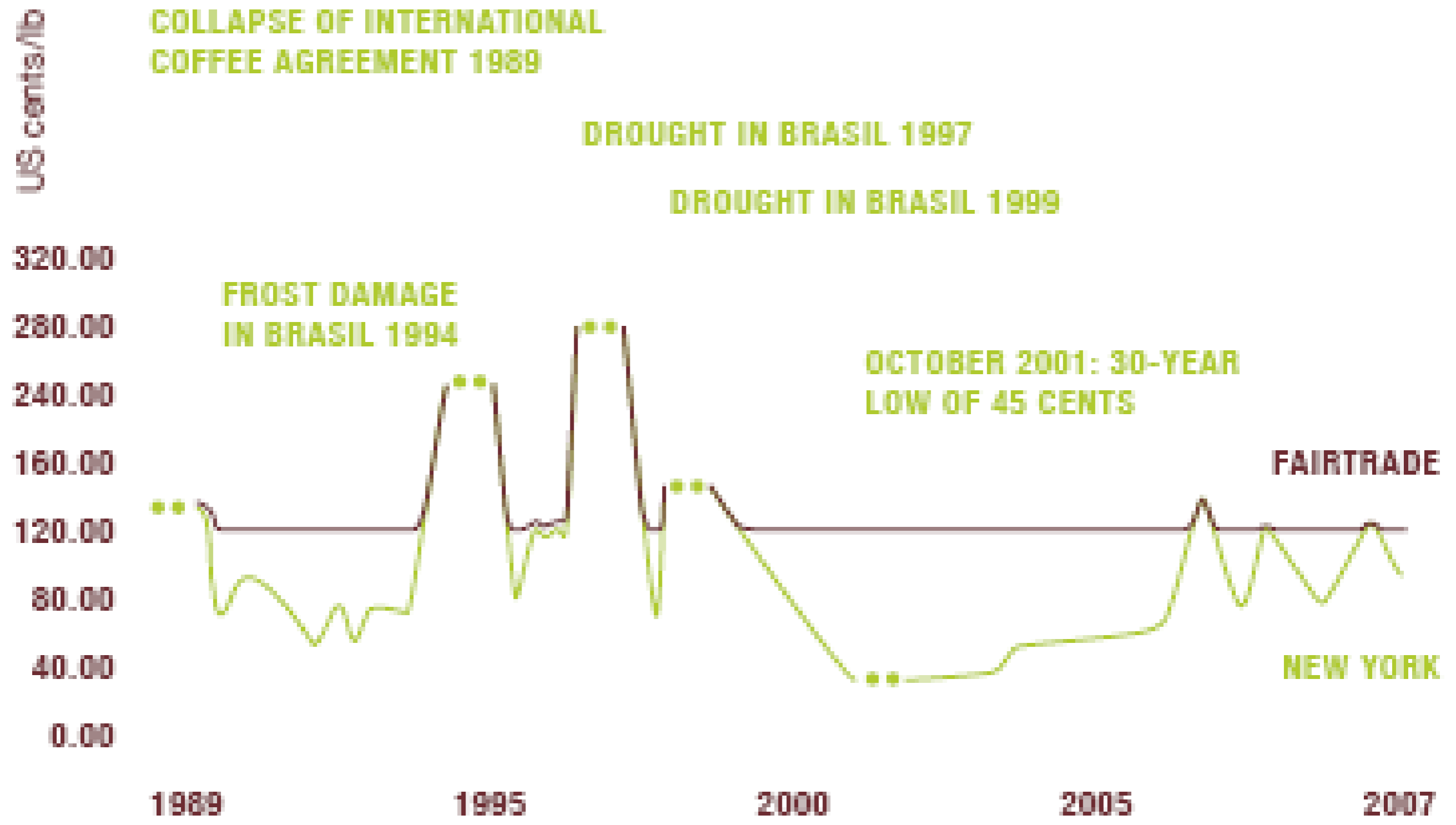
- ★ organizacje producenckie mają zagwarantowaną cenę wyjściową (FMP), która pokrywa średni koszt produkcji.
- ★ FMP dla bananów zależy od regionu i opiera się na kosztach nieprzerwanej produkcji w każdym z nich
- ★ FMP dla produktów rolnych uprawianych bez użycia środków chemicznych jest wyższa niż ta dla tych uprawianych w sposób konwencjonalny
- ★ dla kawy FMP wynosi 1,21 USD/funt za czystą kawę gatunku arabika z Afryki i Ameryki Centralnej i 1,19 USD/funt za czystą kawę gatunku arabika z Azji i Ameryki Południowej.

premia na rzecz społeczności lokalnej (Fairtrade Premium)

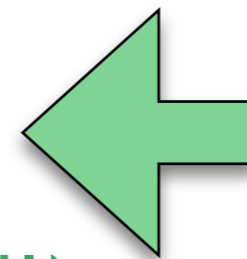
- ★ premia Fairtrade w wysokości 1 USD za skrzynkę bananów jest płacona organizacjom producenckim

THE ARABICA COFFEE MARKET 1989-07: COMPARISON OF FAIRTRADE AND NY PRICES

POŚREDNICY

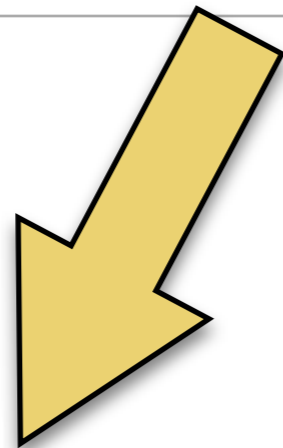

tu zwykle występuje 2-3 prywatnych pośredników

FAIRTRADE

FLO

Fairtrade Labelling
Organizations International

- związek inicjatyw certyfikujących i sieci producentów
- certyfikowanie produktów w danym kraju
- wyznaczanie standardów
- pomoc w osiągnięciu standardów

FLO-Cert.

International
Certification Company

- firma w Bonn
- weryfikacja standardów
- kontrola i certyfikacja producentów i handlarzy

banany, cukier, herbata, kakao, kawa, komosa ryżowa (quinoa), miód, owoce suszone, owoce i warzywa świeże, soki, orzechy/ziarna oleiste, przyprawy, ryż, wino, kwiaty cięte, rośliny ozdobne, bawełna, piłki sportowe

... FAIRTRADE CERTIFIED PRODUCER ORGANIZATIONS BY COUNTRY

COSTA RICA 13

NICARAGUA 20

HONDURAS 19

BELIZE 1

EL SALVADOR 8

GUATEMALA 23

GHANA 8

BURKINA FASO 9

CAMEROON 2

CONGO DEM. REP. 1

ZIMBABWE 3

MALI 8

PAKISTAN 5

INDIA 49

SRI LANKA 15

NEPAL 1

THAILAND 9

CHINA 3

LAOS 3

INDONESIA 3

VIETNAM 1

EAST TIMOR 1

PHILIPPINES 2

PAPUA NEW GUINEA 4

DOMINICAN REPUBLIC 11

ST. VINCENT AND THE
GRENADINES 1

CUBA 7

HAITI 9

MEXICO 51

PANAMA 1

COLOMBIA 34

ECUADOR 18

PERU 37

CHILE 9

VENEZUELA 1

BRAZIL 18

BOLIVIA 20

PARAGUAY 8

ARGENTINA 11

TUNISIA 2

MOROCCO 1

ZAMBIA 3

MALAWI 2

RWANDA 10

BENIN 1

IVORY COAST 4

SENEGAL 3

TOGO 2

EGYPT 5

ETHIOPIA 4

KENYA 22

MOZAMBIQUE 2

NAMIBIA 1

UGANDA 15

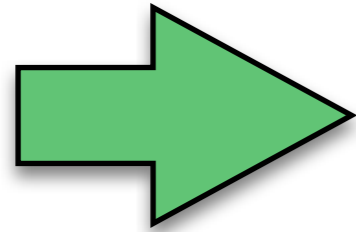
TANZANIA 14

SOUTH AFRICA 38

COMOROS ISLANDS 1

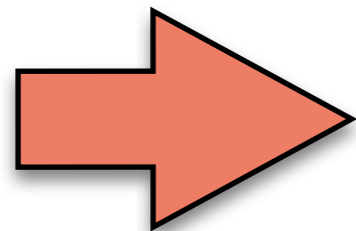

FAIR TRADE

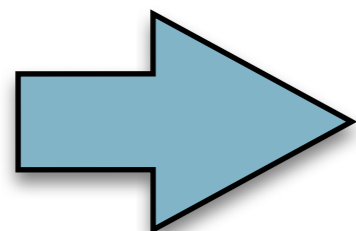
IFAT
International Fair
Trade Association

- zrzeszenie firm i organizacji
- nie wszyscy używają znaku FLO
- przyznaje znak FTO

EFTA
European Fair
Trade Association

- zrzeszenie 11 europejskich importerów produktów fair trade

FTF
Fair Trade Federation

- zrzeszenie amerykańskich organizacji i firm fair trade

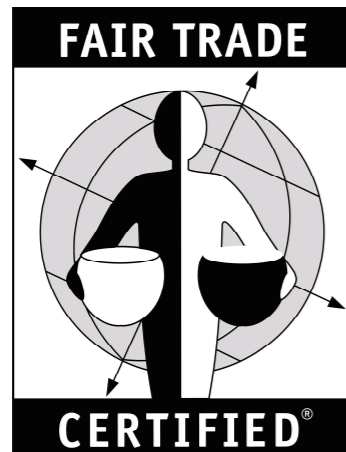

INNE ZNAKI

- **Fair Trade Original** - www.fairtrade.org (.nl) - należą do EFTA i IFAT i mają “Max Havelaar Seal of Approval”

- **Fair Trade Certified**, należą do FLO, znak kiedyś używany w Europie i Japonii, teraz tylko Transfair USA

ORGANIZACJE ALTERNATYWNEGO HANDLU (ALTERNATIVE TRADING ORGANIZATIONS)

- **Equal Exchange** - USA, największa i najstarsza organizacja produkująca FT

- **GEPA** - Niemcy, największa firma FT w Europie

- **Cafe Direct** - UK, jedna z największych firm, zał. przez Oxfam, Cocodirect i Equal Exchange

- **El Puente** - Niemcy, organizacja produkująca

FAIRTRADE NA ŚWIECIE

- ★ W latach 2000-2005 liczba produktów FT zwiększyła się 15-krotnie
- ★ W 2006 roku konsumenci na całym świecie zakupili towary FT warte 1,6 miliarda Euro, 42% więcej niż w 2005 roku.
- ★ Produkty Fair Trade to przede wszystkim:
  - ★ Kawa i kakao (wzrost sprzedaży światowej o 53 % w ciągu 2006 r.)
  - ★ Banany (31 % jw.)
  - ★ Herbata (49 % jw.)
  - ★ Bawełna (100 % jw.)
- ★ FT stanowi mniej niż 1/100 światowego handlu (wg. WTO) - produkty FT stanowią 0.5-5% całej sprzedaży w swoich kategoriach w Europie i Ameryce Północnej

FAIRTRADE W POLSCE

★ Stowarzyszenie Sprawiedliwego Handlu “Trzeci Świat i My”: umowa z FLO na używanie znaku na terenie Polski, sprzedaż produktów z Niemiec

★ promocja idei: EFTE, Polska Zielona Sieć, EkoLublin,

★ sklepy internetowe:
sklep.sprawiedliwyhandel.pl i
sprawiedliwy-handel.pl
www.gajanet.pl

Kategoria	Ilo_artyku_ów	Sprzedano sztuk	Sprzedano kilogramów/litrów
Czekolada	11	7807	711,46
Kawa	22	5835	1600,36
Herbaty roobios	14	3596	342,02
Zbo_owe (ry_, quinoa)	5	2430	1089,80
Herbaty czarne i zielone	8	2296	210,30
Kakao	3	1579	488,90
Herbaty zio_owe	4	1058	92,62
Przetwory owocowe	3	915	276,39
Miód	2	746	373,00
Czipsy egzotyczne	7	569	63,23
Cukier trzcinowy	1	536	536,00
Olej	1	223	55,75
RAZEM		27590	5839,83

Dane za okres 2006 -2007 Stowarzyszenia Trzeci _wiat i my

★ sklepy, kawiarnie, supermarkety

Polska Zielona Sieć

KRYTYKA FAIRTRADE

- ★ reklama dla korporacji
- ★ mało przejrzysty
- ★ słabo kontrolowane standardy
- ★ biurokracja
- ★ mało dostępne procedury
- ★ utrzymana logika eksportu nieprzetworzonych produktów z krajów Globalnego Południa

O CO CIĘ ZAPYTAJĄ...

- ★ Dlaczego produkty FT są takie drogie?
- ★ Gdzie można je dostać?
- ★ Skąd wiadomo, że naprawdę standardy są przestrzegane?
- ★ Czy mogą być polskie produkty ze znakiem FLO?
- ★ ...

E E F T E

www.efte.org

grupa@efte.org

